

Parataxa în limba română contemporană – raport sintactic între coordonare și subordonare?

Article history:

Received: 31.01.2026

Revised: 20.02.2026

Accepted: 26.02.2026

Available online: 31.03.2026

Cipriana-Elena ÇAVAŞ

Babeş-Bolyai University of Cluj-Napoca

cipriana.peica@ubbcluj.ro

<https://doi.org/10.56177/eon.7.1.2026.art.4>

Title: “Parataxis in contemporary Romanian language – syntactic relation between coordination and subordination?”

Abstract: Juxtaposition or parataxis represents a phenomenon characterized by the lack of the interpositional connective (its zero expression), an insignificant accident in the positive realization of relations, because the relational interpretation is made by analogy with certain positive models as the realization of connectives and taking into account grammatical logic. Through this article, we propose to present several arguments that can be the basis for considering juxtaposition as a distinct syntactic-semantic relation in contemporary Romanian, because to coordinate implies ordering, arranging the elements of a statement according to certain relations, and for reasons of grammatical precision it is considered that the coordination relation should be distinguished from the juxtaposition relation, because to enumerate is different from to coordinate.

Keywords: parataxis, coordination, subordination, syntactic relations, statement.

Rezumat: Juxtapunere sau parataxă reprezintă un fenomen caracterizat prin lipsa conectivului interpozițional (*expresia zero a acestuia*), un accident nesemnificativ în realizarea pozitivă a relațiilor, deoarece interpretarea relațională se face prin analogie cu anumite modele pozitive ca realizare a conectivelor și ținând cont de logica gramaticală. Prin articolul de față, ne propunem să prezentăm câteva argumente care pot sta la baza considerării juxtapunerii ca raport sintactico-semantic distinct în limba română contemporană, deoarece a coordona presupune a ordona, a dispune elementele unui enunț conform anumitor raporturi, iar din rațiuni de precizie gramaticală se consideră că ar trebui să se distingă raportul de coordonare de raportul de juxtapunere, deoarece a *enumera* este diferit de a *coordona*.

Cuvinte-cheie: parataxă, coordonare, subordonare, relații sintactice, enunț.

Juxtapunerea – tipologie sintactico-semantică a raportului de coordonare

Relația de coordonare, acea relație din cadrul enunțului în care oricare dintre componenți poate fi substituit cu zero fără ca enunțul să se dezorganizeze, se remarcă prin neomogenitate încă de la nivelul terminologiei utilizate de către autori, unii preferând sintagma *raporturi sintactice de coordonare*, alții sintagma *relații sintactice de coordonare*, precum și relații *structurale/de solidaritate* și relații *nonstructurale/de nonsolidaritate*. În cadrul relațiilor sintactice *structurale / de solidaritate* este inclusă relația de *nondependență*, care poate fi definită drept „o expansiune plurimembră de unități aflate pe poziții sintactice asemănătoare și constă în repetarea poziției date prin unități care trimit la denotații diferite sau la același denotat, având deci referințe diferite sau aceeași referință extralingvistică” (Iordan, Robu, 1978, 554). *Coordonarea* se consideră a fi relația specifică părților de propoziție plurimembre, având valoarea unei solidarități nondependente între unitățile legate în sintagmă. Deși este vorba de o relație structurală, coordonarea este „o implicație sintactică non-necesară și permite omisiunea, în anumite limite, a unora dintre unitățile repetate” (Iordan, Robu 1978, 554).

Raportul de coordonare poate să unească și unități sintactice care nu aparțin aceluiași nivel, dar care actualizează, la nivel sintagmatic sau la nivel frastic, aceeași funcție de determinare (de exemplu: nume predicativ

- predicativă: *Ea este serioasă, harnică și cum îi stă bine unei fete de vârsta ei*). Fenomenul este explicabil în virtutea corespondenței existente între părțile de propoziție și propozițiile subordonate, care îndeplinesc în frază rolul de părți de propoziție ale regentei. Acesta este un tip de relaționare în cadrul frazei în care nu se manifestă o coordonare între propoziții, ci între două elemente cu rol de părți de propoziție care sunt legate în aceeași măsură de unul și același cuvânt. Împrejurarea că, dintre cele două elemente, unul este o parte de propoziție în care se găsește și cuvântul la care se referă, pe când celălalt constituie o propoziție aparte, face ca raportul de coordonare dintre aceste elemente să se stabilească în cadrul sintactic al frazei, dar, prin natura legăturii dintre ele, acest tip special de coordonare se apropie mai degrabă de coordonarea existentă în cadrul propoziției între elementele componente ale uneia și aceleiași propoziții (Avram 2007, 45-46).

În cadrul raportului sintactic de coordonare, taxonomizarea trebuie etapizată, în sensul că raportul sintactic de coordonare poate avea o omogenitate relativă, sporirea omogenității realizându-se la nivelul tipurilor de coordonare și, unde este cazul, la subtipurile de coordonare. În prima etapă ar trebui să se individualizeze tipurile de coordonare, și anume *coordonarea adversativă, coordonarea concluzivă, coordonarea copulativă și coordonarea disjunctivă*, iar, în a doua etapă, în cadrul fiecărui tip să se identifice un număr mai mare sau mai mic de subtipuri de coordonare, de genul: coordonare opozitivă, coordonare apozitivă, coordonare cauzală, coordonare alternativă. Având în vedere că, prin concepție, raportul sintactic de coordonare este posibil între două sau mai multe unități sintactice de aceeași importanță sau aceeași funcție sintactică sau funcții sintactice diferite, rezultă că raportul sintactic de coordonare nu generează nicio funcție sintactică (Dimitriu 2002, 1175-1184).

Un caz particular, emfatic al coordonării, îl reprezintă *relația de coordonare alternativă*, unde în fiecare poziție repetată este selectat în mod necesar și corelativ un element adverbial din seria *nici... nici, și ...și, când...când, acum... acum, aci...aci, sau...sau, ori...ori, fie (că)... fie (că)*, formând un context de distribuție cu aceeași valoare sintactico-semantică pentru unități variabile aflate într-un anumit contrast semantic, de obicei, o polarizare: *este și frumos, și cuminte, și inteligent, și muncitor*. Prezența în structura relațională a elementelor adverbiale determină implicația sintactică necesară și corelativitatea lor obligatorie. Se consideră că unele elemente adverbiale aflate în această structură devin morfeme de modalitate prin însuși faptul corelativității. Astfel, *când* și *acum* își pierd calitatea de substitute temporale, *aci* își pierde calitatea de substitut spațial, „actualizându-se ca morfeme ale alternanței imediate pe o axă temporală, alternanță care are valoare de punere în evidență emfatică” (Iordan, Robu 1978, 553-558).

În ceea ce ne privește, ne alăturăm concepției potrivit căreia în relația de coordonare asocierea se poate realiza prin **adițiune, prin opoziție sau adversitate** (cu opoziție slabă: *iar*, cu opoziție medie: *dar, însă*, cu opoziție forte: *ci*) și prin **opoziție cu excludere reciprocă – disjunctivă**. În legătură cu relația de coordonare concluzivă suntem și noi de acord că este o relație discutabilă, deoarece conjuncțiile conclusive admit în fața lor un **și** care este prin excelență conjuncție coordonatoare copulativă. Ar însemna că avem două tipuri de raporturi de coordonare simultană, unul prin **și**, iar celălalt prin conjuncția conclusivă, ceea ce reprezintă o imposibilitate logică (Neamțu 1999, 469-474).

În ceea ce privește numitele conjuncții corelative cu valoare adverbială *și... și; nici... nici*, ele nu sunt conjuncții coordonatoare copulative, generând așa-numita coordonare copulativă întărită pozitivă, ci sunt cupluri adverbiale, conjuncția coordonatoare fiind un **și** copulativ exprimat sau exprimabil. În plus, cuplurile *sau... sau; ori... ori; fie... fie* sunt tot adverbiale, coordonarea fiind una de tip disjunctiv și realizându-se printr-o juxtapunere de tip special în vecinătatea aderenței (Neamțu 1999, 471). În cazul cuplurilor *când... când; ba... ba*, coordonarea se realizează prin juxtapunere, care nu poate fi considerată o excludere reciprocă, astfel încât se poate accepta că este o coordonare alternativă ca o subspecie a celei disjunctive. În prezența cuplurilor adverbiale *atât... cât și*, coordonarea este de tip copulativ și se realizează prin juxtapunere de tip special. O interpretare dificilă are coordonarea în modelul *nu numai ... ci și* cu o dublă corelație *nu – adverb - , ci – conjuncție adversativă - , numai – adverb - , și – adverb*. Deși **ci** este o conjuncție adversativă tipică, și în acest caz ne aflăm în prezența unei asocieri de tip copulativ (Neamțu 1999, 470-474).

Elementul constant vizează mediul în care se manifestă coordonarea, și anume între părți de propoziție, la nivel intrapropozițional și între propozițiile principale sau subordonate, la nivel interpropozițional. Fiind posibil în limitele părții de propoziție, ale propoziției, ale frazei și ale enunțului, se poate spune că raportul de coordonare are o frecvență mare. Unitățile sintactice coordonate pot fi două sau mai multe și pot apărea la nivelul majorității unităților sintactice. Astfel, putem conchide că este relația care se stabilește între două sau mai multe unități care se află pe același plan, operează cu unități homofuncționale, reprezentând totdeauna o expansiune pozițională, și

nu structurală. Ea nu este generatoare de funcții sintactice, rolul ei fiind de a re poziționa funcția exprimată de unitatea antecedentă.

În coordonare termenii care depind nici semantic, nici funcțional, nici structural unul de celălalt, dar, odată intrați în aceeași sintagmă, stabilesc între ei un anumit raport semantic. Deși în planul expresiei termenii nu-și impun nici reciproc, nici unilateral restricții, totuși, sub aspectul structurii enunțului sintactic, prezența unuia dintre termeni nu e condiționată de prezența celui alt (Irimia 2008, 383).

Raportul de coordonare se realizează prin juxtapunere (parataxa, asindetul), adică prin alăturarea unităților sintactice de același fel sau diferite cu despărțirea lor prin virgulă, respectiv prin joncțiune. Juxtapunerea se bazează pe o intonație specifică, pe o enumerare, cu ridicări și coborâri de ton, care revin cu regularitate și care sunt marcate în scris cu ajutorul virgulei sau prin punct-și-virgulă. În acest raport se pot afla două sau mai multe propoziții principale, două sau mai multe propoziții principale sau secundare, o parte de propoziție secundară sau principală și o propoziție cu valoare corespunzătoare, două sau mai multe propoziții apozitive. Joncțiunea presupune contact între unitățile sintactice sau componentele acestora, omogene sau eterogene, și se realizează cu ajutorul conjuncțiilor și al locuțiunilor conjuncționale coordonatoare copulative, adversative, opozitive, disjunctive sau conclusive (Constantinescu-Dobridor 1998, 313)

În *Gramatica de bază a limbii române*, relația de coordonare este definită ca fiind acea relație care se stabilește, în mod prototipic, între unități sintactice aflate la același nivel ierarhic – fie între unități sintactice nesubordonate (propoziții principale), fie între unități sintactice similare subordonate față de același grup (GBLR 2010: 347).

Se remarcă faptul că raportul de coordonare prin juxtapunere este documentat și acceptat în toate toată literatura de specialitate românească. Aici, unitățile sintactice (propoziții sau părți de propoziție) se află pe un plan de egalitate, fără dependență ierarhică. Relațiile exprimate sunt, de obicei, copulative (adunare, succesiune), adversative (opozitie), disjunctive (alternanță) sau conclusive (deducție implicită). De cele mai multe ori, juxtapunerea se marchează prin virgulă, care înlocuiește conjuncțiile coordonatoare, cu precădere conjuncția coordonatoare copulativă **și**.

Astfel, într-un exemplu de tipul: **Soarele răsare, păsările cântă, lumea se trezește.**, cele trei propoziții descriu acțiuni simultane sau succesive. Peste tot virgula poate fi înlocuită cu conjuncția coordonatoare **și**: **Soarele răsare și păsările cântă și lumea se trezește.** Prin urmare, sub aspect stilistic, virgula marchează pauza intonațională, esențială în oralitate, iar în corpusuri contemporane, astfel de construcții apar frecvent în descrieri narative.

Pe de altă parte, în enunțul: **Am vrut să plec, am rămas totuși.**, se remarcă o opoziție implicită între intenție și realitate. În acest caz, echivalentul joncțional este conjuncția coordonatoare adversativă **dar**: **Am vrut să plec, dar am rămas totuși.** Inversarea ordinii este posibilă fără pierderea sensului principal, ceea ce confirmă egalitatea atât în plan sintactic, cât și în plan semantic.

Frecventă în dialoguri este alternanța sugerată care se realizează, de asemenea, prin juxtapunere. În limba română vorbită, intonația ascendentă pe a doua propoziție accentuează interogativul implicit. Astfel, în enunțul: **Mergi pe jos, iei autobuzul?**, virgula înlocuiește conjuncția coordonatoare disjunctivă **sau**: **Mergi pe jos sau iei autobuzul?**

Există enunțuri în care, prin juxtapunere, se marchează relația cauză-efect implicită, dar care este tratată drept coordonare, deoarece propozițiile pot fi independente. În stilul jurnalistice, astfel de juxtapuneri economisesc spațiu și cresc caracterul persuasiv, conturând aspectul narativ al celor relatate: **A plouat toată noaptea, drumurile sunt inundate.**

Prin urmare, este fără echivoc faptul că, în ceea ce privește criteriile de identificare a coordonării prin juxtapunere, acestea includ substituibilitatea cu conjuncții coordonatoare, posibilitatea de inversare a ordinii și absența dependenței gramaticale.

Juxtapunerea în raportul de subordonare: controverse și perspective

Fraza complexă structurată prin coordonare este o construcție sintactică formată din cel puțin două nuclee predicative atașate printr-un conector care coordonează două propoziții independente și/sau principale. Conectorul este elementul coeziv al frazei complexe, asigurându-i acesteia coerență logică (cu condiția ca această coerență să existe, el neavând capacitatea de a crea coerența frazei, ci putând doar să o asigure!), precum și coerență sintactică. Din punctul de vedere al structurii, frazele complexe sunt clasificate în fraze **juxtapuse**, structurate prin parataxa, adică fără conectori, relația logico-semantică dintre aceste fraze fiind implicită, respectiv

fraze cu conectori, în care relația logico-semantică care le leagă este explicitată prin unul sau mai mulți conectori. Frazele cu conectori se disting între ele prin tipul de relație exprimată de conector și se clasifică în fraze **coordonate**, în care relația este de non-dependență, respectiv fraze **subordonate**, în care relația este de dependență (Comes 2007, 15).

Raportul de coordonare este un raport sintactic în care constituenții macro-structurali ai frazei se află în raport de non-dependență. Acest raport se distinge de raportul de subordonare mai ales prin tipologia conectorilor și, mai puțin, prin diferențe structurale sau gramaticale. Spre deosebire de frazele subordonate, cele coordonate se caracterizează, preponderent, prin autonomia sintactică, cu alte cuvinte, prin independența acestora față de un alt constituent al frazei. **Juxtapunerea** (sau parataxa asindetică) este unul dintre cele trei moduri de construire a frazei complexe, alături de coordonare (sau parataxa conjuncțională) și subordonare (sau hipotaxă). Aceasta este un procedeu secvențial care are rolul de a lega două sau mai multe unități fără a marca prin vreun conector gramatical relația semantică care le unește. Unitățile frastice în vorbire sunt delimitate prin pauze, iar în scris, prin virgule, punct-și-virgulă sau punct. O propoziție subordonată poate fi legată de regenta ei și prin juxtapunere, în acest caz fiind vorba mai ales de propozițiile participiale și infinitivale. În absența conectorului vorbim despre subordonate juxtapuse. Acestea sunt subordonate care nu au element introductor și care sunt juxtapuse cu propoziția principală. În acest caz, juxtapunerea se află în serviciul hipotaxei. Tipurile de subordonate cel mai bine reprezentate în această clasă sunt concesivele, condiționalele și temporalele.

Ambivalența noțiunii de parataxa ar putea avea ca rezultat considerarea juxtapunerii ca fiind un raport sintactic separat. Astfel, coordonarea ar putea fi privită ca o juxtapunere marcată, iar juxtapunerea, ca o coordonare implicită, având la bază atât gradul de autonomie gramaticală, cât și criteriul autonomiei semantice. Există propoziții juxtapuse a căror structură le dezvăluie întreaga autonomie gramaticală, motiv pentru care juxtapunerea ar trebui să fie considerată ca o a treia dimensiune a structurii frastice, alături de coordonare și de subordonare, iar propozițiile incidente ar putea fi considerate ca un caz particular de juxtapunere.

Prin urmare, fraza complexă construită prin juxtapunere se bazează pe coerența cauzală implicită dintre frazele care o alcătuiesc, adică pe legătura de natură referențială de necontradicție fondată pe o interferență, spre deosebire de situația frazei complexe care este construită prin hipotaxă, unde corența cauzală este de natură explicită, datorită prezenței conectorilor (Comes 2007, 17).

În cazul juxtapunerii, coerența cauzală implicită are mai multe grade, gradul cel mai ridicat al coerenței fiind perceput atunci când frazele se află în relație de cauzalitate. Gradul coerenței cauzale implicite scade atunci când faptele se succedă fără a implica niciun raport cauzal, situație în care există un simplu raport temporal de succesiune între fraze, putând ajunge până în faza în care să nu existe nicio legătură referențială între fapte. Deseori o succesiune temporală exprimă o relație cauzală între faptele prezentate prin simpla juxtapunere, un prim fapt fiind perceput ca fiind cauza celui care urmează și exprimă efectul. În exemplul *S-a înnorat. Va ploua.*, succesiunea temporală este un prim fapt, care este cauza celui de-al doilea, acesta din urmă reprezentând efectul, astfel încât ordinea faptelor prezentate nu impune nicio schimbare în ceea ce privește relația de cauzalitate dintre aceste fapte, faptul-cauză fiind întotdeauna cel care indică faptul-efect. O situație diferită se poate remarca în enunțul: *Fetița a început să plângă. Băiatul a ieșit, trântind ușa.*, unde faptul-efect precedă faptul-cauză, ceea ce are un rol definitiv în interpretare, schimbarea ordinii faptelor instituind o altă cauză și o altă consecință, în virtutea unei alte interferențe fondate pe un anumit *topos* care explică ieșirea violentă a băiatului, prin plânsul fetei. Toposul poate fi în acest caz diferit, putându-se considera că reacția violentă a băiatului generează plânsul fetei și, nu în ultimul rând, ipoteza că un baiat părăsește o fetiță, plânsul ei fiind urmarea acestui fapt. Prin urmare, în exemplele de mai sus se identifică raportul cauzal dintre faptele sau evenimentele prezentate prin cele două enunțuri juxtapuse. În toate cazurile, succesiunea temporală este un prim fapt, care este cauza celui de-al doilea, ceea ce indică faptul că ordinea faptelor este esențială în interferența raportului de cauzalitate și duce la concluzia că în anumite cazuri raportul dintre efect și cauză este diferit. Astfel, și în limba română, asemeni altor limbi romanice (franceza fiind un exemplu în acest sens), juxtapunerea ar putea fi privită ca un raport sintactico-semantic, alături de coordonare și de subordonare, aceasta situându-se la limita dintre celelalte două.

Deși controversat, rolul juxtapunerii în exprimarea subordonării, unde o propoziție depinde sintactic și semantic de alta, nu poate fi negat. Astfel, în gramatica tradițională românească, subordonarea implică joncțiune obligatorie (*că, să, dacă, unde* etc.). Totuși, în limba română contemporană, anumite construcții sugerează o subordonare implicită prin juxtapunere, ridicând întrebări despre granița dintre sintaxă și pragmatică. Completiva directă implicită reprezintă un exemplu relevant în acest sens. Astfel, enunțul: *Știu, va reuși.* este echivalent frazei: *Știu că va reuși.* Elipsa conjuncției *că* este comună în cadrul discursului oral, care acceptă, în anumite limite, lipsa

rigurozității semantico-sintactice. Cu toate acestea, aplicând testul dependenței, este evident că a doua propoziție nu are statut independent fără pierderea sensului, iar inversarea topicii distruge logica.

Atât în ceea ce privește propozițiile cauzale, cât și cele consecutive, relația cauză-efect exprimată în lipsa conectorilor *deoarece*, *fiindcă*, respectiv *incât* constituie un element care reflectă, de asemenea, o subordonare implicită prin juxtapunere, care, în perspectivă pragmatică, îi permite contextului să determine interpretarea, pe când, în texte literare, permite ambiguitatea artistică. Astfel, enunțul: *A alergat repede, a ajuns la timp*. reflectă o cauzală implicită, iar enunțul: *Vorbește încet, nu te aude nimeni.*, o consecutivă cu negație.

Intonația și contextul pragmatic pot să facă din prima propoziție o condiție implicită. Un exemplu în acest sens este reflectat de enunțul: *Plouă, rămânem acasă.*, care are ca echivalent fraza: *Dacă plouă, rămânem acasă.*

Construcțiile complexe, în stilul publicistic, oferă exemple de subordonare implicită prin juxtapunere. De exemplu: *Criza economică lovește, șomajul crește, guvernele promit soluții.* ilustrează un amestec de coordonare și subordonare implicită, ultimele două propoziții putând fi văzute ca efecte ale primei propoziții.

În literatura de specialitate, aceste situații sunt interpretate în mod diferit. Perspectiva conservatoare le analizează ca fiind cazuri de coordonare cu valoare semantică subordonatoare, nu de subordonare autentică. Argumentul îl constituie lipsa elementului subordonator, care ar face imposibilă integrarea în structura ierarhică (GALR 2008, Pană Dindelegan 2016). Pe de altă parte, adepții perspectivei progresive reflectate în studiile despre parataxă și raporturi sintactice în româna actuală, publicate după anul 2000 în *Diacronia* și *Limba Română.md*, acceptă subordonarea paratactică, bazată pe dependența semantică și intonație.

Influențată de Coșeriu și reflectată în concepția lui Grice, perspectiva pragmatică consideră că juxtapunerea transcende sintaxa pură, integrând factori discursivi. În teoria actelor de vorbire, astfel de construcții exprimă implicare afectivă și o tonalitate familiară structurilor discursive (Grice 1975, adaptat la limba română).

Chiar dacă, comparativ cu alte limbi romanice, limba română este moderat permisivă, din ce în ce mai mult se remarcă influențe contrastive și tendințe actuale de adaptare atât la limba franceză, care folosește virgula pentru coordonare, dar și pentru subordonare, cât mai ales la limba engleză, care permite *run-on sentences* cu subordonare implicită.

Concluzii

Din perspectivă pragmatică, se observă că juxtapunerea permite flexibilitate, deoarece reduce redundanța, crește viteza comunicării și permite interpretări multiple. În discursuri politice sau publicitare, ea creează impresia de spontaneitate, iar, în jurnalism, economisește cuvinte. Stilistic, parataxa este un instrument al modernismului lingvistic, favorizând concizia față de explicitate și creând efecte poetice.

În limba română contemporană, există situații în care juxtapunerea reprezintă o punte între coordonare (egalitate sintactică) și subordonare (dependență implicită), ilustrând dinamismul limbii. Deși predominant coordonatoare, ea capătă tot mai mult nuanțe subordonatoare în contexte orale și digitale, reflectând evoluția spre o sintaxă mai flexibilă. Viitoarele gramatici ar putea integra aceste hibride, recunoscând influențele globale. Cu toate acestea, deși juxtapunerea nu este doar o tehnică, ci un indicator al vitalității lingvistice românești, abuzul poate duce la ambiguitate, criticată în normele academice, motiv pentru care se recomandă echilibrul: juxtapunere pentru dinamism, joncțiune pentru claritate.

References:

- Avram, Mioara. 1986. *Gramatica pentru toți*. Editura Academiei Române.
- CoRoLa – Corpusul de Referință al Limbii Române Contemporane*, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan – Al. Rosetti", accesat online 2025.
- Comes, Elena. 2007. *Syntaxe de la phrase complexe. Des relations logiques à leur expression linguistique*. Echinox.
- Dimitriu, Corneliu. 1999. *Tratat de gramatică a limbii române. Morfologia*. Institutul European.
- Constantinescu-Dobridor, Gh. 1998. *Sintaxa limbii române*. Editura Științifică.
- Florea, Ligia Stela. 2009. *La phrase complexe. Problèmes, analyses, interprétations*, Editura Argonaut & Scriptor.
- Graur, Alexandru, Mioara Avram și Laura Vasiliu (coord.). 1966. *Gramatica limbii române* (GLR). Volumul I, ediția a II-a. Editura Academiei Române.
- Grice, H.P. 1975. „Logic and Conversation”, în *Syntax and Semantics*, vol. 3, Academic Press.
- Iordan, Iorgu și Vladimir Robu. 1978. *Limba română contemporană*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Iordan, Iorgu, Valeria Guțu Romalo și Alexandru Niculescu. 1967. *Structura morfologică a limbii române contemporane*. Editura Științifică.
- Irimia, Dumitru. 2008. *Gramatica limbii române*. Ediția a III-a revăzută. Polirom.

Neamțu, G.G. 1999. *Teoria și practica analizei gramaticale, Distincții și... distincții*. Ediția I. Paralela 45.

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.). 2010. *Gramatica de bază a limbii române*. Academia Română, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan – AL. Rosetti”. Univers Enciclopedic Gold.

BIONOTE:

Cipriana-Elena Çavaș is a lecturer dr. at the Department of Romanian Language, Romanian Culture and Civilization and General Linguistics, Faculty of Letters, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca. She published several studies on contemporary Romanian language (morphology, syntax, lexicology, semantics, and stylistics). Essential works: *Clasa substantivului în limba română contemporană (The Noun Class in Contemporary Romanian)*, 2018; *O tipologie a relațiilor sintactice. Abordare contrastivă română și franceză (A Typology of Syntactic Relations. Romanian-French Contrastive Approach)*, 2018; *O abordare morfosintactică și stilistică a operei lui Ion Creangă în școala românească (A Morphosyntactic and Stylistic Approach to Ion Creangă's Work in Romanian School)*, 2021; *Dicționarul Aurarilor (The Dictionary of Goldsmiths)*, 2023; *Particularitățile substantivului în cadrul grupului nominal. Compendiu (Peculiarities of the Noun within the Noun Group. Compendium)*, 2024. Her academic interests include: morphology, syntax, phonetics, as well as the interdisciplinary approaches to the contemporary Romanian language.